

Handläggare
Hanna Röngren
Utvecklare
Socialförvaltningen

Svar på remiss av prioriteringar och åtgärdsplan i det brottsförebyggande arbetet för år 2026-2027

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

1. Överlämna nämndens synpunkter på remiss av prioriteringar och åtgärdsplan i det brottsförebyggande arbetet för år 2026-2027 till Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden har fått remiss av prioriteringar och åtgärdsplan i det brottsförebyggande arbetet för år 2026-2027 från Kommunstyrelsen och ombetts lämna synpunkter på förslaget.

Brottslighet behöver motverkas med såväl effektiv brottsbekämpning som förebyggande åtgärder. I samhällets samlade brottsförebyggande arbete har kommunerna en särskilt viktig roll. För att säkerställa ett kommunerna arbetar med dessa frågor på ett effektivt och kunskapsbaserat sätt har kommunernas ansvar reglerats i lag, lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Enligt lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunen ska enligt 6 § lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen. Arbetet ska i den

utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar. Åtgärderna som vidtas i det brottsförebyggande arbetet sker parallellt på främjande, förebyggande och åtgärdande nivå.

Brottsförebyggande arbete är en kommunövergripande angelägenhet och behöver ske i bred samverkan mellan flera aktörer. Innehållet i åtgärdsplanen utgår från den strategiska lägesbild som genomförts under året och innehåller 4 prioriterade områden;

1. Välfärdsbrottslighet
2. Minska motivation för brott, social brottsprevention
3. Minska risker för brott i specifika miljöer, situationell brottsprevention
4. Våld i nära relation

Socialförvaltningens bedömning

Socialnämnden ställer sig positiv till innehållet i remissen och vill lämna följande synpunkter.

Nämnden ser positivt på att planen omfattar flera samhällsaktörer som tillsammans kan bidra i det brottsförebyggande arbetet.

Socialnämnden har ett omfattande ansvar i det brottsförebyggande arbetet som regleras i Socialtjänstlagen (2025:400). Nämnden har även ett lagstadgat ansvar att främja att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och förebygga att barn och unga far illa. Tillsammans med andra samhällsaktörer har nämnden ett ansvar att uppmärksamma och förhindra att barn och unga vistas i för dem skadliga miljöer samt förebygga och motverka brottslighet hos barn och unga. Utifrån detta har nämnden ett långt gånget ansvar i det brottsförebyggande arbetet.

Socialnämnden ska även arbeta förebyggande i större utsträckning enligt den nya socialtjänstlagen.

Nämnden berörs av ett flertal prioriterade områden och aktiviteter men anser samtidigt att ett större ansvar och uppdrag skulle kunna omfatta socialnämndens verksamheter då det är ett lagstadgat krav. Nämnden föreslår även att insatserna ska omfatta förebyggande arbete i större utsträckning, till exempel genom aktiviteter som främjar en meningsfull fritid.

Prioriteringen av föräldraskapsstöd ses som positiv då det är en lätt tillgänglig insats som förebygger fler riskfaktorer än risk för kriminalitet och brott. Föräldraskapsstöd kan ges på flera nivåer; universell, indikerad och selektiv utifrån identifierad risk och utsatthet. Socialförvaltningen förordar kunskapsbaserade metoder och ser positivt på att COPE anpassats och erbjuds inom förskola. Utöver COPE utvecklas och utökas kommunens utbud av föräldrastöd med fler metoder för att skapa ökad tillgänglighet och jämlikhet för kommunens invånare. Förälder i Sverige (FÖS) implementeras under 2025 för att nå föräldrar med utländsk bakgrund.

Socialnämnden ser det som positivt att våld i nära relation är ett prioriterat område och särskilt lyfter fram våld mot barn. Samtidigt behöver fler grupper uppmärksammas där det kan finnas en ökad risk att utsättas för våld i nära relation, till exempel personer med migrationsbakgrund, psykisk och fysisk funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller skadligt bruk och beroende. Socialnämnden har ett lagstadgat ansvar för olika grupper som är utsatta för våld i nära relation, framförallt kvinnor som utsatts för våld och personer som är eller har varit utsatta för våld eller förtryck med hedersmotiv. Det är även viktigt att lyfta fram att nämnden har ett lagstadgat ansvar att verka för att våldsutövare som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska erbjudas hjälp för att ändra sitt beteende. Socialtjänsten har därmed ett viktigt ansvar att synliggöra behoven utifrån båda perspektiven.

Nämnden föreslår att en aktivitet för att förebygga våld bland barn riktas mot skola och införs i planen. Socialförvaltningen kan bidra i arbetet genom att stödja utbildningsförvaltningen i kartläggning, planering och aktivitet.

Socialnämnden vill även föreslå att Enköpings kommun som arbetsgivare agerar mer aktivt i arbetet mot våld i nära relation. Nämnden föreslår därför en aktivitet utifrån kommunens arbetsgivaransvar för att öka kunskapen och medvetenheten i organisationen om våld i nära relation då det med stor sannolikhet finns medarbetare som är drabbade vilket kan leda till sjukfrånvaro och förmåga att arbeta. Socialförvaltningen kan bistå HR-avdelningen med att utveckla och genomföra kunskapshöjande aktiviteter.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Åtgärdsplanens innehåller flera viktiga aktiviteter för att främja jämställdhet genom att motverka våld i nära relation och stärka det förebyggande arbetet riktat mot barn och ungdomar som riskerar att dras in i kriminalitet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på remiss av prioriteringar och åtgärdsplan i det brottsförebyggande arbetet för år 2026-2027, daterad 2025-09-30
- Remiss av "Prioriteringar och åtgärdsplan 2026-2027" paragraf 168/2025, KS2024/624
- Prioritering och åtgärdsplan 2026-2027, KS2024/624, daterad 2025-05-23
- Brottsförebyggande arbete strategisk lägesbild 2026-2027, KS2024/624, daterad 2025-04-28

Ansvariga tjänstepersoner

- Jonas Boman, förvaltningschef socialförvaltningen
- Hanna Röngren, utvecklare socialförvaltningen

Sändlista

- Kommunstyrelsen, för åtgärd